בשעת הדחק. פירש רש"י בשני בגורת ונלע דק לכפיקין (לקמן דף ט:) אמר לפני' רבנן מודו בשני בגורת ו"ל להמ בשעת הדחק היינו מלט שנגע במעת לעת שבנדה ועשה מעט טהרות לפני למייתה ואמר הורלתו עסק בטהרות הרבה ונלע דמי לשני בגורת כיון דמקודש לכן נלע היתה שעת הדחק ופיפיס בטהרות ע"י הורלת טעות ועוד י"ל שעת הדחק שהשולל הלך לו והיה טורח גדול לדלוף אחריו כלאמר בפרק אע"פ (כתובות דף ס:) להטו לאבתריה תלתא

מ) מילי בחלט ונלע לדרכיה:

דאפרשינהו בלישייהו. אף על גב דלמן שלחה קדוש שלע משקמנו פניו בתנור ונשחטו עליו חזבח (מנחות עח:) מ"מ קיי להו תרומה לפי שיחדו אותה לקרות לה שם תרומה לאחר שפייה ושחיטת חזבח והיתה מופרשת בליישייהו ונלע לאחר שפייה משום דבעודה עיסה יכול לעשותה עבות ונותה ונרלה דקדושת נ) (הפת) חיכף עלייהו ואסור לבעלותה בחלות אחרות כדמשמע סוף פרק קמא דנדרים (דף יב.) בחלת אהרן ובניו וכתרומתו מותרין וליית לה כתרומת לאחר מותה אסור לאחר ומוקי לאפרשינהו בליישייהו ומדאסר שכבר שהתפיס בלאחר מותה משמע לאיכא עליה קדושת נ) הפת בעודה עיסה:

בשפחתו של ר"נ. פירש רשב"ם להיינו ר"ג הזקן לאחרינן בשילהי פ"ק דשבת (ד' טו.) הלל ושמעון בניו של רבן גמליאל ושמעון נהגו בישותן ע) לפני שבית ק' שנה ומיהו אין רגילות להזכיר שתם ר"ג אלא ר"ג הזקן ויכול להיות שזהו ר"ג בינה חביבו של רבי אליעזר ורבי יהושע: **נולד** לה ספק טומאה עד שלא נלנלה. פירוש נולד לה ספק טומאה המוהנת אף בחולין קודש בלגול יכול לגרום לה טומאה ולית ואין לאסור משום משמרת תרומותי דקודש בלגול אלמי לא פתיכא בית חלה כמו שמפרש חלתו חלה קמא ללא עשה ולא לבוש והספל כהן נמי ליכא כיון דנולד לה ספק טומאה כבר משלגלגה תעשה בטהרה פירוש אם לאחר בלגול נולד לה ספק טומאה ללא שייך בחולין אלא בחלה סוף סוף חלת ספק היא ללא למהדר ולשייליה מעשה שהיה בשתי שפחות היה לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא מעת לעת שבנדה [ה]מטמאה בין לקדש ובין לתרומה ממאי מדלא קתני לה גבי מעלות א"ל רב נחמן והא תני תנא לקדש אבל לא לתרומה [ו]קבלה מיניה רב שמואל בר רב יצחק [ז]בחולין שנעשו על טהרת קדש ולא בחולין שנעשו על טהרת תרומה [ח]תנן התם [ט]נולד לה ספק טומאה עד שלא נלנלה תעשה בטומאה משנלנלה תעשה בטהרה עד שלא נלנלה תעשה בטומאה חולין נינהו [י]ומותר לנרום טומאה לחולין שבארץ ישראל משנלנלה תעשה בטהרה חולין הטבולין לחלה כחלה דמו [כ]ואסור לנרום טומאה לחלה [ל]תנא

בשעת הדחק. שני בגורת היו ונלע רלה להפסיד טהרות: **חלת רבים פליגי עליה.** וכטולין דכרי היחיד והמחיל להתמרט ואמר כדי הוא כו': **קדש בימי רבי מי הוה.** כמה שניס היה אמר המורבן בסוף התנחים: **תבריח מדבן בגליות.** מבירים שבגליל מטהרים יינם לנסכים ומנחן למנחו' שמא יבנה בהמ"ק בימיהם ועבור קדם הוו. כך שמעתי בחומר בקדם[ב] וכך היא שנויה[ג]: **כולן טמאות.** משום מעת לעת שבנדה: **היא טמאה.** משום פקידה לפקידה: **תרומה לחמי תודה.** מלבנע חלות מד' מינין שבתודה נותנין לכהן לכמיב (ויקרא ז) והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה וגו': **נאפיה מאי בעית.** הא מ' חלות בעי לה למיפת והדר מפרוש ד' לתרומה ומלבעינן לת מיקרו תרומה: ומשני **דאפרשינהו בלישייהו.** לעולם מאי תרומה תרומת לחמי תודה ולקאמר נאפיה מאי בעית לאוכל לכהן שהפריש ל' מהאלבעים חלות בעיסתן ולאחר אפייתן כולן שמח תודה עליהן: **שאפאן ד' חלות.** עשר עשרונים של חמץ אפאן כולן בחלה אחת וג' עשרונות ושלים שבחלות מלה אפאן בחלה אחת וכן של רקיקין וכן של רבוכה: **הא בעינן מ'.** בחלות יליפינן לה בפרק התודה (דף עו.) ולאמאי יליף: ומשני **למזה.** לאבל עיכובא ליכא: **והא בעי אפרושי תרומה.** אחת מכל מין להיינו ל' מעשר וכיון לליכא עשר היאך יפרים: **וכ"ש דמפרים פרוסה מכל** חלה מעט לכהן: **אחד אחד רחמנא.** והקריב ממנו אחד מכל קרבן וגו' ודרשינן בחלות (דף עז:) שלא יטול פרוסה לתרומת כהן: **דאפרשינהו בלישייהו.** נטל אחד מעשר לתרומה ואשא הנותרים לבעלים מכל מין ומין אפה בחלה אחת: **גפה.** סותמת בטיט בידיה ומדיחה ידיה מן הטיט: **קבלה מיניה רב שמואל.** להך מיובאת מדב נחמן ואוקמא להא דקאמר לקדש אבל לא לתרומה אבל בתרומה ממש נהנו: **נולד לה גרסי'.** נולד בעיסה ספק טומאה: גלגול בחולין זהו גמר מלאכה לחלה: **תעשה בטומאה.** אם ירלה יטמאנה בית חלה סוף סוף חלת ספק היא ולא תאכל: **תעשה בטהרה.** בלליס טהוריס ולא יטמאנה אלמי לא יטמא ספק ולא יטמא אחד מאלף ספקות שבעולם: **חולין שבארץ ישראל.** שהן ודאי טהורים שלא נגעו בהן ידי טומאה: **ואסור לנרום טומאה לחלה.** שהרי נתן לה ספק טומאה ונעשית ודאי טמאה: **תנא וחלתה** בשעת הדחק והוינן בה [מ]מאי לאחר שנזכר אילימא לאחר שנזכר דאין הלכה כרבי אליעזר אלא כרבנן בשעת הדחק היכי עביד כותיה אלא [נ](לאו) דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר וכיון שנזכר דלאו יחיד פליג עליה אלא רבים פליגי עליה אמר כדי הוא רבי אליעזר [ס]לממוך עליו בשעת הדחק אי אמרת בשלמא לתרומה היינו דהואי תרומה בימי רבי אלא אי אמרת לקדש [פ]קדש בימי רבי מי הואי כדעולא [צ]דאמר עולא חבריא מדכן בגלילא הכא נמי בימי רבי ת"ש מעשה בשפחתו של רבן גמליאל שהיתה אופה בכרות של תרומה ובין כל אחת ואחת מדיחה ידה במים ובודקת באחרונה בדקה ומצאה טמאה ובאת ושאלה את רבן גמליאל ואמר לה כולן טמאות אמרה לו רבי והלא בדיקה היתה לי בין כל אחת ואחת אמר לה א"כ היא טמאה וכולן טהורות קתני מיהת בכרות של תרומה [א]מאי תרומה תרומת לחמי תודה תרומת לחמי תודה באפיה מאי בעיא דאפרשינהו בלישייהו וכי הא דאמר רב טובי [ב]בר רב קטינא [א]לחמי תודה שאפאן ד' חלות יצא והוינן בה והא בעינן ארבעים [ב]למצוה והא בעינן אפרושי תרומה מיניהו וכי תימא דמפריש פרוסה מכל חד וחד [ו]אחד אמר רחמנא [ג]שלא יטול פרוסה ואמרינן [ד]דאפרשינהו בלישייהו הכא נמי דאפרשינהו בלישייהו ת"ש שוב מעשה בשפחה של רבן גמליאל שהיתה נפה חביות של יין ובין כל אחת ואחת מדיחה ידיה במים ובודקת ובאחרונה בדקה ומצאה טמאה ובאת ושאלה לרבן גמליאל ואמר לה כולן טמאות אמרה לו והלא בדיקה היתה לי בין כל אחת ואחת אמר לה אם כן היא טמאה וכולן טהורות אי אמרת בשלמא חדא דקדש וחדא דתרומה היא היינו דהדרה ושיילה אלא אי אמרת אידי ואידי דקדש למה לה למהדר ולשייליה מעשה שהיה בשתי שפחות היה לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא מעת לעת שבנדה [ה]מטמאה בין לקדש ובין לתרומה ממאי מדלא קתני לה גבי מעלות א"ל רב נחמן והא תני תנא לקדש אבל לא לתרומה [ו]קבלה מיניה רב שמואל בר רב יצחק [ז]בחולין שנעשו על טהרת קדש ולא בחולין שנעשו על טהרת תרומה [ח]תנן התם [ט]נולד לה ספק טומאה עד שלא נלנלה תעשה בטומאה משנלנלה תעשה בטהרה עד שלא נלנלה תעשה בטומאה חולין נינהו [י]ומותר לנרום טומאה לחולין שבארץ ישראל משנלנלה תעשה בטהרה חולין הטבולין לחלה כחלה דמו [כ]ואסור לנרום טומאה לחלה [ל]תנא וחלתה

משום משמרת תרומותי והספל כהן נמי ליכא שיפריש עליה ממקום אחר לחין נרלה דקי ספק טומאה קודש בלגול כיון שטהורה גמורה היא ואם תאמר לאחר בעבודה זרה פ' רבי ישמעאל (דף נו. ושם) חין בוגרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה ויש פירוש שפירש רש"י בהם משום לאסור בלגולה טומאה לתרומה משום משמרת תרומותי ומשמת הלא חין קבע למעשר אלא על שיקפה או עד שיאלה וכלא אמר על שלא גלגלה תעשה בטומאה וי"ל להתם אם הפריש אפילו קודם שיקפה או שיאלה הוי תרומה כמו בהקדימו בשבלין אבל הכא אם הפריש חלה קודש בלגול הוי כמו הפריש חלתו קמא לאחר בעיסה מקדש (קדושין דף מו:) אלא עשה ולא כלום ולכך לא מיקרי טבולה לחלה (ועל פירוש הקונטרס קשה דאמאספתא דחלה מפיים בה הכי וכן פירות עד שלא נגמרה מלאכתן יעשו בטומאה משנגמרה מלאכתן יעשו בטהרה. ג') אי נמי יש לאסור דהתם נמי לא אסור משום משמרת תרומותי כפירש"י כיון דלאכתאי לא תנע בה משום מסייע ידי עוברי עברה ואפי' קודם בלגול ואין לומר משום דקסבר אסור לנרום טומאה לחולין שבארץ ישראל ומשתטיל מים והוכשרו לא תנע. דהא אמרינן התם רישא בטומאת חולין וסיפא בטומאת חלה ואמרי' נמי בירושלמי כלה דמתני' דע"ז דאין בוצרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה משום דמסייע ידי עוברי עברה ומפרש טעמא דכתיב ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן. עשה שינתנו לאהרן בכיהונו אלמא דאסור לטמאות החולין כדי להפסיד התרומה לכהן:

לד א ב ג ד מיי' פ"ט מהל' מעשה קרבנות הלכה כב: | לה ה ו מיי' פ"ג מהל' מעשר ומעשר שני הלכה ה: | לו ז מיי' פ"ח מהלכות כלאים הלכה י סמג עשין קמא: | לז ח מיי' שם ופ"ו הלכה יב ופט"ו מהל' טומאת אוכלין הלכה ט: | לח מיי' פ"ח מהלכות כלאים הלכה י ופ"ל מהלכות שלח מנות הטומאה הלכה טו:

גליון הש"ס

גמ' קודש ביומי רבי מי הואי. עי' מנחות למלן בהל' מנל' פ"ג הלכה ל; שם במאה בין לקודש ובין לתרומה. עי' זבחים לט ע"ב תד"ה מדכר:

תום' הרא"ש

לקינוח ולא לבדיקה. אבל אי הוי משמש מת בעריות חייב או שפירש בקישוי הוי שפיר שיעור אותיות לבדיקה כ"ש לענין אוכלת בתרומה: **בשעת** הדחק. פרש"י שנת בצורת. וליתא דהא רבנן מודו לקמן בפירקין בשנת בצורת או היכא דאפיש טהרות. אלא לא הוה כולי האי שעת הדחק כמו הנך דלקמן: והוינן בה מאי לאחר שנזכר. הוה מצי למפשט בלא והוינן בה אלא משום דמילתא דתמיהא היא אם אין הלכה כר' אליעזר למה סמך עליו בשעת הדחק הלכך נחת לפרושי: **דאפרשינהו** בלישייהו. לא שקרא עליה שם דהא בקרימת התנור ובשחיטת הזבח הוא דקדשי ובתר הכי כתי' והרים אלא שיחדם לשם תרומה ולעשותם יפים ונאים לכבוד המצוה ואפשר אע"פ שיחדם יכול לשנותם דאכתי לא קדשי: **הכא** נמי דאפרשינהו בלישייהו. ולא הוו אלא חולין שנעשו על טהרת הקדש דאכתי לא קדשי. אי נמי לאחר שקרמו פניהם בתנור ונשחט עליהם הזבח ונטמאו כשהוציאתן מן התנור: **מעשה** שהיה בשתי שפחות היה. הקשה ה"ר שמשון מקוצי לישני חדא בקדש וחדא בחולין שנעשו על טהרת הקדש וללמה לה למהדר ולשיולי וליכא למימר דהוצרכה לישאל משום האחרונה דלא היתה יודעת כלל אם יש טומאה למפרע בחולין שנעשו על טהרת הקדש. מ"מ כי אמר לה גבי חביות דכולן טמאות למה לה למהדר ולימא ליה והלא בדיקה היתה לי בין כל אחת ואחת כיון דאפי' בקדש קאמר לה כולן טהורות כ"ש בחולין שנעשו על טהרת הקדש. אבל אי קמייתא הואי בתרומה ובתרייתא בחולין שנעשו על טהרת הקדש ו) מטמאה מעת לעת ולא מהניא בדיקה שבנתים ולפי מאי דפירשתי לעיל דלא משכחת לה לחמי תודה דהוו קדש אלא בשחט עליהן הזבח בעודם בתנור ניחא דלא בעי לשנויי הכי דלכתחלה אין שוחטין את התודה אם לא יהיה הלחם בעזרה דלא פליגי ר' יוחנן ור"ל בפרק התודה אלא בשוחט את התודה בדיעבד ולחמה חרץ לחומה ור' יוחנן מכשיר ור"ל פוסל. אבל לכתחלה אין שוחטין את התודה עד שיהא הלחם בעזרה. ואשה בעזרה מניין הלכך הך דלחמי תודה נמי לא איירי אלא בחולין שנעשה על טהרת הקדש: **תנן** התם במסכת חלה נולד לה ספק טומאה עד שלא גלגלה תעשה בטומאה. פרש"י דבלאו הכי לא אכיל לה כהן כיון דנולד לה ספק טומאה משמע הא אם לא נולד בה ספק טומאה תיעשה בטהרה. ואין לפרש דה"ה נמי לא נולד לה ספק טומאה ומשום רבותא דסיפא נקטיה

ו) נרלה ל"ל שפיר הוות בעיא למשלל דשמא מטומאה מעל"ע וכו'.

ב) [נקמן ט: עיבוין מו.], ס"ל ל"ג, ג) [פרטות ט. וס"ג], ד) מגיגה כה., ה) [נדרים יב: ע"ש מנחות עו. ושם פימא כו רב קיפנק], ו) מנחות עו: [פסחים נ:], ז) [נקמן ז.], ח) מלה פ"ג מ"ב, ט) [סוטה ל:], י) [סוטה שם גיטין נג.], כ) [מגיגה כה.], ל) [במדבר יח], מ) [ל"ל פרסין], נ) ס"ל הפה נמי מיכל, ס) הפה, ע) [ל"ל בפנין],

תורה אור השלם

1. וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קָרְבַּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה: ויקרא ז יד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מבניא וכו' היא שנויה. נ"ב בדף כה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] נמ' מאי תרומה תרומת לחמי תודה. נ"ב עי' ספר ברכת הזבח לסמ' ממחת דף עו ע"ב בד"ה היכא פליגי וכו' ודו"ק:

מוסף רש"י

בשעת הדחק. שני בגורת הוו ולילע דספק טהרות (ערובין מו:). מאי לאחר שנזכר. פירשתי מזכר לפיתמר בפלוגתייהו הלכה כרבנן ובכשנשכח משעה לא היה זכור ועכשיו מזכר, אמאי לא אהדר עובדא (שם). אלא. הלי ללא לאהדר משום דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר. ומאי מזכר, לאחר שנזכר דרכים פליגי עליה, דהוי ליה למעבד כרבים, אמר כדי הוא רבי אליעזר לממוך עליו בשעת הדחק ולא לאהדר עובדא (שם). מדכן. מטהרין יין ושמן למזבח (חגיגה כה:). לחמי תודה שאפאן ד' חלות. שהיה לו לעשות מרבעים ולא עשה כי אם מרבע, אחד ממנה ואחד ממחן ואחד מרקיקין ואחד מרבוכה, למרבע מיין יש בהן (שם מכות י"). והא בעינן ארבעים. למרבעים מלות מיבעי ליה למיפי, עשרה מכל מין, ומשני למצוה. דמעתו שיהו מרבעים מבל מי מכל מין יצא (נדרים יב:).

תום' הרא"ש (המשך)

דאע"ג דמטמאת בספק תיעשה בטהרה. דהא בפרק הניזקין תנן גבי אשת חבר שמסייעת לאשת הארץ משתטיל מים לא תגע בה משום מסייע ידי עוברי עברה ואפי' קודם בלגול ואין לומר משום דקסבר אסור לנרום טומאה לחולין שבארץ ישראל ומשתטיל מים והוכשרו לא תגע. דהא אמרינן התם רישא בטומאת חולין וסיפא בטומאת חלה ואמרי' נמי בירושלמי כלה דמתני' דע"ז דאין בוצרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה משום דמסייע ידי עוברי עברה ומפרש טעמא דכתיב ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן. עשה שינתנו לאהרן בכיהונו אלמא דאסור לטמאות החולין כדי להפסיד התרומה לכהן: